

Bovine Virusdiarree: onduidelijk beeld maar veel schade

Nederland kent tegenwoordig ook een **BVD expert panel**.

Op de bijeenkomsten van dit panel treffen wetenschap en praktijk elkaar. **Dr. Jef Laureyns**, dierenarts aan de diergeneeskundefaculteit in Gent, presenteerde afgelopen januari een proefschrift over **Bovine Virusdiarree (BVD)**.

TEKST: MARIA MORSELT | FOTO: KJELL POSTEMA

Tijdens een steekproef op Belgische rundveebedrijven troffen de onderzoekers op 40 procent van de bedrijven bij het jongvee een positief jongveevenster aan (meer dan 60 procent positief). Op deze bedrijven vindt dus hoogst waarschijnlijk circulatie van het BVD-virus plaats. Toch was 83 procent van de bedrijven zich hiervan niet bewust. Veehouders hebben vaak niet door dat hun veestapel besmet is met BVD. Dit is ook niet zo vreemd, aldus dr. Laureyns, want een BVD-besmetting is vaak moeilijk te herkennen.

Besmettingswegen

In Nederland komt vooral BVD-virus type 1b voor, maar sinds een paar jaar zijn er een aantal uitbraken geweest met type 2 op vleeskalverbedrijven. Het BVD-virus verspreidt zich bijna uitsluitend via direct of indirect contact met een drager. Runderen met een voorbijgaande infectie scheiden slechts kortstondig virus uit en in veel kleinere hoeveelheden dan dragers. Ook al is de moeder van een dragerkalf zelf geen drager, de nageboorte of uitvloeiing kort na het verwerpen of na de geboorte van een dragerkalf is toch ook besmettelijk. Hoe lang deze besmettelijk blijft, is niet bekend. Men gaat uit van onge-

veer twee dagen. In een vochtige en koude omgeving blijft het virus tot wel een week leven.

De D van diarree

Mucosal disease (MD) ontstaat doordat het niet cytopathogene BVD-virus in een BVD-drager in aanraking komt met of muteert tot een cytopathogene BVD-stam. De drager krijgt dan waterdunne bloederige diarree, koorts en ulcera in de bek en gaat binnen enkele dagen tot weken dood. De laatste keer dat Laureyns dit typische acute beeld zag is zes jaar geleden. Ook in het buitenland wordt deze vorm bijna niet meer gezien. Omdat MD het eerste klinische beeld van BVDV-infectie was dat ooit werd ontdekt, komt 'diarree' nog wel in de naam van het virus voor. Maar ondertussen weet men dat BVD voor heel wat meer klinische beelden staat dan enkel diarree.

Verschijningsvormen van BVD-viruscirculatie

Sterrenkijkers, rare bloedingen, kalveren die tijdens of kort na de geboorte sterven, blinde kalveren en kalveren met een grijze vlek op de cornea of de lens zijn allemaal aanwijzingen dat er BVD voorkomt, evenals kalveren die achterblijven in de groei. Meestal uit BVD zich op een

BVD EXPERT PANEL

Het BVD expert panel is een onafhankelijk panel met expertise over BVD. De panelleden bestaan uit rundveedierenartsen, wetenschappers, medewerkers van kennis- en onderzoeksinstituten en het bedrijfsleven. Het panel komt tweemaal per jaar bij elkaar. Tijdens de bijeenkomst is er een wetenschappelijke presentatie en wordt een praktijkcasus over BVD besproken. Daarnaast is er volop gelegenheid contacten te leggen, in discussie te gaan en nieuwe ontwikkelingen over BVD naar voren te brengen. Boehringer Ingelheim faciliteert de bijeenkomsten. Middels inhoudelijke verslaglegging van deze bijeenkomsten hoopt het panel een bijdrage te leveren aan kennisoverdracht over BVD. Er komt binnenkort een website met informatie over de panelleden en de verslagen van de bijeenkomsten.

bedrijf echter via een aantal niet specifieke symptomen. Naast bovengenoemde aangeboren afwijkingen zijn de vier belangrijkste verschijningsvormen:

- Slechtere vruchtbaarheid: moeilijk drachtig worden en verwerpers;
- Longontstekingen;
- Diarree;
- Alle verschijningsvormen die veroorzaakt worden door weerstandsdaling bij een voorbijgaande infectie; ziekten doen zich erger voor dan verwacht en resultaten van de behandeling vallen tegen.

Deze klinische verschijningsvormen komen nooit allemaal tegelijk voor. Vaak is het enige probleem dat wordt benoemd het moeilijk drachtig worden, veel abortussen of problemen bij de kalveren.

België start verplichte BVD-bestrijding

De vele verschijningsvormen maken BVD moeilijk te herkennen. De directe en indirecte schade zijn enorm. In België wordt onvoldoende vrijwillig getest op BVD. Laureyns is daarom groot voorstander van een nationaal verplicht BVD eradicatieprogramma. "Het is de enige goede oplossing", aldus Laureyns. Gelukkig heeft de koning in België het besluit dat veehouders een verplicht bestrijdingsprogramma tegen BVD moeten volgen, goedgekeurd. In België worden vanaf januari 2015 alle nieuwgeboren kalveren middels een oorbiopt gecontroleerd op de aanwezigheid van BVD-virus. Kalveren die viruspositief zijn, mogen niet meer verhandeld worden en mogen het bedrijf alleen verlaten naar het slachthuis. Dit is de eerste stap, over twee jaar is het de bedoeling dat ook alle aankopen gecertificeerd moeten zijn. Veehouders krijgen nu diercertificaten, maar kunnen vanaf 2017 vrijwillig overstappen op een bedrijfscertificaat. Viruscontrole middels oorbiopten wordt vanaf dat moment vervangen door een steekproefsgewijze controle van jongvee op antistoffen. In Duitsland, Luxemburg, Zwitserland en Oostenrijk loopt al langer een verplicht BVD-bestrijdingsprogramma. ●

